

6 Geoizobraževalni potencial Kozjanskega

Borut Stojilković

6.1 Uvod

Raznovrstnost nežive narave določenega območja opisuje geodiverzitet, spreminjanje te raznovrstnosti v času pa geodiverzifikacija. Oba koncepta, ki sta ime dobila šele v preteklih tridesetih letih, ko sta bila tudi definirana s tema terminoma, v zadnjih letih pridobivata na veljavi tudi zunaj znanstvene skupnosti: postopoma v zakonodajnih dokumentih in naravovarstvenih smernicah (ZON 1996), pa tudi v izobraževanju. Praktično se oba koncepta odražata na slehernem prostorskem nivoju (od najmanjših enot do planetarne ravni), aplikativno – v okviru posameznih vrednotenj – pa ju najpogosteje zasledimo pri opisovanju in vrednotenju pokrajin na mezoregionalnem nivoju (npr. Čonč 2020; Stefanovski in sod. 2020), kjer so različne abiotske razmere in učinki tudi najbolj vidni na človeških dejavnostih. S tem abiotski del narave ponuja različne geosistemske storitve: od bivanja in gospodarjenja s prostorom do tudi izobraževanja (Stepišnik in sod. 2017), ki ga v povezavi z geodiverzitetjo imenujemo geoizobraževanje (Lukic in sod. 2016; Brocx in Semeniuk 2019; Pardo-Igúzquiza in sod. 2022; Brenčič 2024 idr.).

Pozitivna posledica zborovanj geografov je monografija, ki z različnih vidikov interpretira preučevano pokrajino, v tem primeru Kozjansko. Druga priložnost, ki jo zborovanja omogočajo, so predstavitve novih ali porajajočih se raziskav in smeri, ki v geografski stroki nastajajo. Geodiverzitetja je bila na geografskih zborovanjih prvič omenjena in interpretirana na Koroškem (Stojilković 2021), in to z vidika turizma – natančneje geoturizma, ki je poleg geoizobraževanja prav tako ena od aplikativnih vej geodiverzitet. Namen prispevka je osvetliti geoturizmu sorodno temo – geoizobraževanje – ki pa ima svoje specifične in zakonitosti, in sicer na primeru območja Kozjanskega. V ta namen ima prispevek cilje:

- (i) opredeliti geoizobraževanje kot posledico geodiverzitet in njegovo povezanost z geodiverzitetjo Kozjanskega ter
- (ii) pregledati in izpostaviti glavne geoznamenitosti ter sorodne lokacije na širšem preučevanem območju, ki so potencialno primerne za obisk šolskih skupin in v druge izobraževalne namene v različnih oblikah neformalnega izobraževanja.

6.2 Geoizobraževanje kot aplikativna veja geodiverzitete

Geodiverzitetu v najširšem smislu definiramo kot diverzitetu nežive narave. V Sloveniji je geodiverzitetu definirana kot »raznolikost geoloških, geomorfoloških in hidroloških oblik. Nanaša se na izjemne dele litosfere (paleontološke in geološke oblike), oblikovanost površja (površinske in podzemne geomorfološke oblike ter razgibanost površja) in vodna telesa (hidrološke oblike)« (Stojilković in sod. 2023), kar druge stroke – kot je denimo geologija – prepoznavajo kot osrednjo definicijo slovenske geografske šole (Brenčič 2024), v veljavo pa vstopa s številnimi vrednotenji iz zadnjih dveh desetletij (npr. Čonč 2020; Stefanovski in sod. 2020).

Geodiverzitetu tako omogoča geosistemske (oz. abiotske ekosistemske) storitve in ima izjemen vpliv na turizem, pri čemer se tisti, ki se naša na neživo naravo in katerega ključni objekt obiska oz. opazovanja je abiotski element pokrajine, ožje imenuje geoturizem; nanj vpliva geodediščina, ki je zakonsko zaščiten abiotska dediščina v pokrajini, z njenim preučevanjem pa se ukvarja geokonservatorstvo (Brocx in Seimeinuk 2019; Gray in Gordon 2020). Znamenitosti in območja, ki jih zaznamuje geodiverzitetu, so tako lahko na lokalnem ali globalnem nivoju: lahko so geoparki ali manjše geoznamenitosti. Geokonservatorstvo vpliva na snovanje strategij upravljanja in zakonodajo (ibid.). Prav tako deluje kot učno sredstvo z vidika izobraževanja. Geoizobraževanje se tako nanaša na izobraževanje o elementih pokrajine, ki so del nežive narave, ali z njihovo pomočjo ter o njihovem vplivu na živo naravo. Ker Kozjansko zaznamuje izjemno visoka stopnja geodiverzitete (Kunst in Ploštajner 2023), je odlična izbira za geoizobraževanje.

Geoizobraževanje v tuji znanstveni literaturi pridobiva na pomenu: primarno se povezuje s poukom geografije in nujnostjo njegove vključitve pri prenovah kurikularnih dokumentov (Lukic in sod. 2016); geoizobraževanje nima namena le popularizirati učenje ali študij geografije, geologije, hidrologije, ampak ga tudi osmisli s premišljenimi učili in učnimi pripomočki ter strokovno neoporečnimi interpretacijami znanstvenih dejstev (Pardo-Igúzquiza in sod. 2022) in vodenji, pri čemer šteje tudi geodediščina *ex situ*, ki je prenesena denimo v muzeje (Sanz in sod. 2020).

Do danes je v Sloveniji izšel le en poskus vrednotenja izobraževalnega potenciala geodiverzitete, in sicer na Cerkniškem polju (Stepišnik in sod. 2017), ki pa predpostavlja celovito vrednotenje vseh abiotskih elementov pokrajine na preučevanem območju in ne zajema geosistemskih storitev, ki jih geodiverzitetu omogoča. V njem je zajetih sedem kriterijev: dostopnost, varnost, pokritost vsebine geodiverzitete z vsebino učnega načrta, medpredmetno povezovanje, vpetost območja v širši kontekst ekskurzije, izvajanje terenskih tehnik in učila. Vseh sedem kriterijev smo v nadaljevanju naslovili s primeri s Kozjanskega.

6.3 Povezave med učnimi načrti, učbeniki, geoizobraževanjem in Kozjanskim

Geoizobraževanje v obstoječih **kurikularnih dokumentih** je zastopano pri vseh ciljeh, ki se osredotočajo primarno na značilnosti nežive narave ter na učinke, ki jih ima ta na človeka. Še poseben pomen geoizobraževanja je viden v tistih ciljeh kurikularnih dokumentov, ki omenjajo terensko delo, saj je to v večini primerov povezano s fizično geografijo, ki je intrinzično povezana s součinkovanjem različnih poddisciplin. Terensko delo tako omenjajo vsi trenutno veljavni učni načrti za geografijo, tj. za osnovne šole (Program osnovna šola geografija 2011), kot tudi za gimnazije (Program gimnazija geografija 2008); posamezne cilje pa je često možno doseči s šolskim terenskim delom ali strokovnimi ekskurzijami na Kozjanskem, kot kažejo primeri naslednjih ciljev ter standardov, kjer učenec »spozna lepote in geografsko pestrost Slovenije v okviru ekskurzije in terenskega dela« (Program osnovna šola geografija 2011, 10), »na podlagi spoznanj terenskega dela ovrednoti pomen površja in kamninske zgradbe za človeka« (Program osnovna šola geografija 2011, 17), »izdela terensko raziskovano nalogo ali poročilo« (Program osnovna šola geografija 2011, 25) ter »načrtuje, se pripravi, izvede in napiše poročilo o terenskem delu« (Program osnovna šola geografija 2011, 28), predvsem pa se z geoizobraževanjem veže cilj devetega razreda, ki predvideva, da učenec »vrednoti naravno in kulturno dediščino Slovenije kot temelj za razvoj turizma« (Program osnovna šola geografija 2011, 19). Manj terenski, vendar vsebinsko podobni so cilji za gimnazije, kjer sicer Kozjansko ni eksplicitno omenjeno, je pa z občega primerjalnega vidika (kamninska sestava, površje) in z vidika zdraviliškega turizma zajeto pri obpanonskih pokrajinah (Program gimnazija geografija 2008, 39), kar je trenutno sicer le vsebina za tiste dijake, ki se odločijo za maturo iz geografije. Pomembno je tudi dejstvo, da morajo dijaki na maturi iz geografije poznati in na zemljevid umestiti tako Kozjansko kot tudi Sotlo ter analizirati vzroke za razvoj zdraviliškega turizma in opisati njegov pomen – sicer v okviru učenja o obpanonskih pokrajinah (Državni izpitni center, 2022, geografija, 30).

Slika 8.1: Vennov diagram stičišča formalnega geoizobraževanja in preučevanega območja.

Učna sredstva (tj. učila in učni pripomočki) o Kozjanskem obsegajo predvsem lokalno promocijsko publicistiko, informacijske table, panoje z zemljevidi na mestih, ki so jih določile lokalne skupnosti in turistična društva, zelo redko pa je Kozjansko omenjeno v obstoječih ter trenutno potrjenih učbenikih za pouk geografije v osnovnih in srednjih šolah. Vsi trenutno potrjeni učbeniki, ki so bili pregledani, namreč sledijo veljavnim učnim načrtom (Program gimnazija geografija 2008; Program osnovna šola geografija 2011), ki Kozjanskega in Obsotelja ne izdvajajo ali omenjajo specifično, temveč skupno z drugimi regijami pri občegeografskih pregledih Slovenije in pa vključeno v makroregije pri regionalnih vsebinah. Tako je Kozjansko v učbenikih zastopano npr. s fotografijami vzhodnih obronkov Posavskega hribovja (Senegačnik 2022b, 46), južnih pobočij Boča (Senegačnik 2022b, 52), samostana Olimje (Senegačnik 2022a, 115), pri obravnavi turizma (Rogaška Slatina in Terme Olimia; Senegačnik 2022a, 117) ter z regionalno umestitvijo v učbenikih za pripravo na maturo: Posavsko hribovje se »postopoma zniža v pokrajino Kozjansko okoli kraja Kozje in v terciarno obpanonsko gričevje nad Sotlo. Nedvomno pa k hribovju še prištevamo najvišje tamkajšnje vrhove iz apnenca, kot sta Lisca (948 m) in Bohor (1024 m)« (Senegačnik 2022b, 46). V učbeniku za isto ciljno skupino Mladinske knjige pa je Kozjansko omenjeno dvakrat: pri poglavjih o energetiki in industriji (»Na območju Zasavja in Kozjanskega ter na Pohorju so se zaradi obsežnih gozdov ter bližine kremenčevega peska razvile glažute«; Kušar in sod. 2022, 100) ter pri poglavju »Pokrajinska in okoljska protislovja«, kjer je Kozjansko poleg Posotelja, Haloz in nekaterih drugih regij označeno kot manj razvito območje, ki ga zapuščajo mladi, se srečuje z depopulacijo, zaraščanjem itd. (Kušar in sod. 2022, 128).

Analiza učbenikov tako kaže, (i) da je Kozjansko, ki je del Savinjske in del Posavske statistične regije, v slovenskih geografskih učbenikih nezadostno zastopano, za razliko od npr. Koroške (gl. Lipovšek 2021); ter (ii) da je geoizobraževanje specifično za Kozjansko in za druge regije v učbenikih zastopano predvsem s topografskega vidika (hribovja proti gričevjem) in z vidika geosistemskih storitev, ki jih termalna voda omogoča za razvoj zdraviliškega turizma. Za interpretacijo pokrajine (abiotsko ali biotsko) večinoma ostaja torej možnost v rokah pedagogov.

6.4 Pregled primerov s Kozjanskega

Geodiverzitetu Kozjanskega lahko edukativno interpretiramo z vidikov petih komponent, kot izhaja iz njene definicije, pri vseh primerih pa zaradi dostopnosti in cestne mreže Kozjansko predstavlja odlično širše območje za izvedbo intradisciplinarnih vaj in opazovanj.

Reliefna energija ter razlikovanje med griči in hribi **sta topografska komponenta geodiverzitet**, ki je na Kozjanskem vidna s prostim očesom, kjer ob ustrezni orientaciji lahko obiskovalci v praksi vidijo razliko med gričevjem in hribovjem, pri čemer gričevja v Sloveniji segajo do nadmorske višine okrog 600 m z relativno višinsko razliko do 300 m, hribovja pa do 1500 m (Stojilković in Polšak 2021). Na Kozjanskem, ki je pretežno gričevnato, se zato jasno vidi obod hribov, kot so Plešivec na Rudnici (686 m n. v.), Žusem (669 m n. v.), Bohor (1023 m n. v.) in Orlica (697 m n. v.) (medmrežje 7).

Skrajno zahodno so s Kozjanskega vidni tudi obronki Posavskega hribovja. S topografskega vidika so za geoizobraževalne namene pomembni vrhovi in pa razgledni stolpi kot razgledne točke (Diniz in Araújo 2022), od koder je mogoče celoviteje interpretirati učinkovanje abiotskega dela narave na živo naravo ter človekove dejavnosti, kot je to primer stolpa ljubezni na Žusmu na obrobju Kozjanskega.

Slika 8.2:

*Stolp ljubezni
in kamnolom v
neposredni bližini kot
točka potencialne
kakovostne
interpretacije v
geoizobraževalne
namene.
(foto: Borut Stojilković)*

Geološko gledano so za učence na Kozjanskem posebej zanimivi prehodi med sedimentnimi kamninami Panonskega bazena, ki v večji meri gradijo površje Kozjanskega, hkrati pa je to tudi prehodno območje med Zunanji in Notranji Dinaridi (Placer in sod. 2010); pretežno drobnozrnati klastični in karbonatni sedimenti iz neogena se tako izmenjujejo s plitvomorskimi, tudi pretežno karbonatnimi kamninami mezozoiske starosti, osamljene pa so manjše lokacije krednih globokomorskih kamnin (Bavec in sod. 2013). Za geoizobraževalne namene na douniverzitetni ravni in v kontekstu neformalnega vseživljenjskega učenja tako zadošča prepoznavanje osnovne litološke zgradbe Kozjanskega: grušči, prodi in peski, ki se v sosledju do neke mere skoraj zaporedno od severa proti jugu menjajo z drobnozrnatimi sedimenti ter s sedimentnimi kamninami, kot so apnenec, dolomit, glinavec in druge; v bistveno manjši meri pa so na mikrolokacijah na Kozjanskem prisotne tudi predornine (Novak in sod. 2014). Zaradi naštetih izmenjavanj kamnin in sedimentov različnih starosti ter odporosti so se na Kozjanskem izoblikovale različne strukturne stopnje. Lokalna geologija omogoča številne geosistemske storitve, pri čemer so že pred več kot pol stoletja pričeli z gradnjo bazenov pri Podčetrtku oz. v dolini Sotle (Horvat 2021), kar je bilo osnova za današnji razmah zdraviliškega turizma.

Slika 8.3:

*Strukturna stopnja
med sarmatskim
peščenjakom in
litotamnijskim
apnencem
(Podpeč, Šentvid).
(foto: Anton Polšak)*

Geomorfologija Kozjanskega z okolico je pestra. Stiki različnih geotektonskih enot in kamnine ter sedimenti različnih starosti so botrovali nastanku različnih geomorfoloških oblik ter vplivajo na recentne procese. Tako nastajajo za Kozjansko tipične reliefne oblike, predvsem v odvisnosti od reliefne energije in v stiku z vodo. Prevladujoč reliefni tip je destrukcijski rečno-denudacijski, ki prehaja v dolomitnega kraškega na severu Kozjanskega parka ter se z njim in (osamelim) apneniškim kraškim izmenjuje tudi v južnem delu regije (Gabrovec in Hrvatin 2008b). Od geomorfoloških elementov geodiverzitete so tako na območju glavni vrhovi gričev in hribov ter slemena med njimi, plazovita območja, ožje in širše rečne doline ter antropogene kmetijske terase (Gabrovec in Hrvatin 2008a). Hidrogeološke in geokemične značilnosti območja so – sicer v manjši meri – vplivale tudi na nastanek kraških oblik ter osamelega krasa, saj so deli Kozjanskega potencialno podvrženi zakrasevanju (Komac in Urbanc 2013): Gruska jama, ki je zatrep oz. zatrepna dolina s kraškim izvirom, jama pa se imenuje tudi Puščavnikova in je desno v pobočju nekaj deset metrov od izvira; skalni stolp Ajdovska žena v dolomitu pod Pilštanjem; spodmol v peščenjaku Lurška jama pri Zagorju; Glija jama v bližini Planinske vasi, ki je nekdanji izvir Bistrice, danes je namreč izvir nekoliko nižje in je jama ostala suha, itd. Z vidika geoizobraževanja so povedni tudi geomorfološko-hidrološki elementi pokrajine, kot so slapovi (npr. Počerejski slap in Marof na Gračnici ter Slap na Fužini na Zagorskem potoku ter sicer na južni strani Bohorja, vendar v neposredni bližini Kozjanskega Bojanca, Pekel, Bojavnik in Ubijavnik) (medmrežje 8). Součinkovanje različnih procesov je povedno tudi pri naselju Paridol, ki ima videz kraterja, vendar gre za različno odporne kamnine in posledice delovanja vodne erozije. Fluvialne, fluvioakraške in kraške oblike je najvarneje in najlažje opazovati ob urejenih poteh ter ob vodotokih, denimo v soteskah Zelenjak ali Bistrica.

Slika 8.4:

Zatrepi Gruska na majhnem območju ponuja veliko raznovrstnost različnih elementov geodiverzitete.
(foto: Anton Polšak)

Slika 8.5:

Erozija je na različno odpornih kamninah v okolici Paridola izoblikovala svojevrstne reliefne oblike.
(foto: Anton Polšak)

Hidrogeografska komponenta vključuje značilnosti rečne mreže, vodnatost, različne režime lokalnih tekočih voda in druge karakteristike vodnih virov Kozjanskega. Šolsko ali študijsko privlačna je tako interpretacija manjših vodotokov, omenjenih v besedilu o geomorfološko-hidroloških elementih, ali večjih vodotokov, ki praviloma zamejujejo Kozjansko (npr. Sotla), ter aktualne naloge, povezane z njimi, kjer lahko slušatelji analizirajo pretoke, spremembe v režimih in druge hidrološke značilnosti, denimo vodno oskrbo nekoč in danes. Na Kozjanskem je tako pri starejših kmetijah ohranjena dediščina, povezana z vodnjaki, ki so bili še v drugi polovici prejšnjega stoletja v uporabi za oskrbo s pitno vodo tako gospodinjstev kot za kmetijstvo, vodni viri pa so vplivali že na samo kolonizacijo območja (Polšak, 2021). Z opuščanjem nekdanjih praks in modernizacijo so se vodooskrbni načini spremenili, toda kljub temu primerjava načinov življenja nekoč in danes odpira vrata medpredmetnim povezavam z zgodovino, hkrati pa je njeno šolsko geografsko raziskovanje izjemno heterogeno, saj vključuje odkrivanje, terensko opazovanje, opisovanje, analiziranje in vrednotenje tako na podeželju kot v suburbanih in urbanih območjih (Brečko Grubar in Kovačič, 2022; Vovk, 2022). Drug primer, ki je povezan s podnebnimi spremembami in njihovim učinkom tudi na spreminjanje pretokov, pa je ožji primer, kjer lahko slušatelji

ob klasičnem terenskem merjenju pretokov s pomočjo digitalnih orodij in spletnih vsebin pridobijo podatke o pretokih za različna obdobja ter tudi s tem interpretirajo spremembe v pokrajini; reka Sotla namreč primarno zaradi sprememb rabe tal in količine padavin sodi v skupino z obpanonskim dežnim rečnim pretočnim režimom (Stojilković in Brečko Grubar 2024).

Slika 8.6:

Hidrološke geosistemske storitve ustvarjajo dediščino: primer vodnjaka na Kozjanskem. (foto: Borut Stojilković)

Pedogeografske značilnosti so z vidika geodiverzitete mejne, saj je rodovitnost pogojena z živim svetom in se pri klasičnih vrednotenjih geodiverzitete najpogosteje ne upošteva. Kljub temu je s pedagoškega gledišča smiselno vsebine o prsteh vključiti v terensko delo in strokovne ekskurzije, saj skupaj z drugimi komponentami ponujajo številne geosistemske storitve, ki jih učenci, dijaki in študentje lahko opazujejo, analizirajo ter vrednotijo. Natančneje, na Kozjanskem so to evtrične prsti, distrične rjave prsti, rendzine, v manjši meri pa tudi obrečne, rjave pokarbonatne in druge (medmrežje 9).

6.5 Neformalno geoizobraževanje

V okviru **neformalnega izobraževanja** se geoizobraževanje pojavlja v različnih poljudnoznanstvenih in strokovnih brošurah, prospektih, na letakih, panojih ter plakatih geoparkov, parkov z upravami, turističnih društev itd. Kozjanski regijski park v okviru svojih promocijskih aktivnosti za obiskovalce, ki so lahko posamezniki, družine z otroki ali zaključene skupine, pripravlja in posodablja različne tovrstne materiale, ki predstavljajo učni pripomoček ob spoznavanju regije. Takšni primeri so njihova spletna stran (tj. kozjanski-park.si) in različne brošure, vodniki ter plakati in koledarji. Analiza dostopnih publikacij je pokazala, da se v veliki večini nanašajo na biotske značilnosti območja in manj na abiotske, kar je splošen problem v Sloveniji, kjer tudi z zakonodajnega vidika prednjači varstvo žive narave, čeprav jo neživa omogoča in do določene mere tudi determinira ter je prav tako pogosto ogrožena (Stojilković in

Slika 8.7: Primer plakata, ki se osredotoča izključno na geodediščino.

Podobno velja tudi za občine, ki ležijo na širšem območju Kozjanskega. Tako npr. Občina Kozje na svoji spletni strani objavlja novice, ki se med drugim (predvsem pri dogodkih) navezujejo na lokalne aktivnosti, povezane z naravo in enkratnimi dogodki (medmrežje 10). Izjemnega pomena je tudi lokalno oglaševanje, ki je v zadnjem poldrugem desetletju prešlo skoraj v celoti na splet (medmrežje 11), pri čemer se prvine geoizobraževanja pojavljajo mestoma kot novice o lokalnih znamenitostih ali o dogodkih (npr. organiziranih pohodih), ki tam potekajo. Vse našteje entitete pa neformalno izobražujejo javnost tudi z objavami na spletnih omrežjih, uradnih spletnih straneh ali ob priložnostnih dogodkih, ki ne izpostavljajo nujno (nežive) narave, ampak posredno opisujejo njen vpliv na človeško delovanje oz. na odločitve, ki jih lokalni upravitelji sprejemajo glede na geosistemske storitve območja.

Tudi **pohodništvo** je lahko oblika neformalnega geoizobraževanja. Če se za resnejši pohod v obliki športnega dne odločijo šole, pa lahko postane tudi formalna oblika. Kozjansko s številnimi planinskimi in pohodniškimi potmi omogoča opazovanje prereza pokrajine, ki ga lahko obiskovalci spoznajo v vsej njegovi heterogenosti. Kot kaže analiza poti na portalu maPZS.si, ki ga dnevno ažurirajo na Planinski zvezi Slovenije s podatki o zaprtih poteh, so poti klasificirane kot lahke pohodniške in zato ne zahtevajo tehnične izpopolnjenosti, temveč zgolj primerno opremo, praviloma pa so dostopne v vseh letnih časih (medmrežje 12). Pri tem je za kakovostno spoznavanje tako geodiverzitete območja kot tudi kulturne dediščine potrebna smiselna predpriprava z zemljevidi in literaturo, kar velja še toliko bolj za načrtovalce šolskih pohodov, pri čemer pa se medpredmetno priporoča sodelovanje geografov, športnih pedagogov ter drugih pedagoških profilov. Na Kozjanskem so tako poti, ki predstavljajo abiotski prerez pokrajine v različnih smereh, kot denimo Bistrica ob Sotli – Olimje, ki je sicer dolga 24 km, ampak jo odlikuje zmerna višina, ki jo pohodniki morajo premagati (715 m vzpona in 666 m spusta), prav tako pa jo je mogoče skoraj kjerkoli prekiniti, saj preči številna manjša naselja. Prav tako je na njej možno organizirati spremstvo, saj po ali ob njej v 95 % poteka asfaltirana cesta. Druga daljša možnost je pot od gradu Podsreda do koč na Bohorju (17,13 km s 791 m vzpona in 374 m spusta). Posebnega pomena so tudi vezne poti, kot je na tem območju Zasavska planinska pot, katere dobršen del preči Kozjansko. V celoti je sicer dolga 198 km, dočim znotraj Kozjanskega preči pot od Bizeljskega prek gradu Podsreda do koč na Bohorju. Bistveno krajša je recimo pot od Rogaške Slatine do cerkve sv. Eme nad Sodno vasjo (277 m vzpona in 157 m spusta) ali katera druga od lokalnih poti (medmrežje 12).

Slika 8.8: Načrtovanje pohodništva in geoizobraževanja s pomočjo spletne strani maPZS Planinske zveze Slovenije.

(Vir: posnetek zaslona, medmrežje 12)

6.6 Sklepne misli

Pomemben dejavnik vsakega terenskega dela in strokovne ekskurzije je predpriprava oz. načrtovanje – tako za tiste, ki ekskurzije oz. terensko delo izvajajo, kot tudi uporabnike. Za Kozjansko je že v obdobju pred zborovanjem geografov obstajalo mnogo – sicer razpršenih – virov in literature, ki so jih učitelji lahko uporabili pri načrtovanju poti in točk postanka, monografija, ki bo nastala z zborovanjem, pa bo doprinesla mnogo več, kar bo lahko prispevalo tudi k pedagoški stroki, vsaj srednjeročno.

Kozjanski park je v svoji abiotski heterogenosti ter zaradi cestnih povezav in zmerne reliefne energije eno primernejših območij za izobraževanje o pokrajinski raznolikosti na majhnih razdaljah ter odlična izbira za geografske ekskurzije in terensko delo šolskih skupin. Podobno velja za celotno regijo Kozjansko – tudi zunaj meja parka – za katero lahko na podlagi opisanega sklenemo, da je geopestro območje, kjer se kljub odsotnosti reliefne energije, kot je značilna za bolj hribovite ali gorate dele Slovenije, na majhnem območju najde velika raznovrstnost elementov pokrajine, prav tako pa tu potekajo številni procesi, ki omogočajo spoznavanje pokrajine na stiku vzhodnega predalpskega hribovja in obpanonskih pokrajin denimo v enem dnevu, kar je učinkovito izvedljivo ter predvideno tudi v okviru obstoječih kurikularnih dokumentov. V neformalnih okoliščinah pa je izobraževanje v tej regiji lahko tudi večdnevno.